

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19Co/73/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8112241454
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 07. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlata Simková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8112241454.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlatory Simkovej a sudkýň JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Jany Burešovej v právnej veci žalobcu POHOTOVOSTĚ s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zast. JUDr. Fridrich Paľko s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, Bratislava proti žalovanej Slovenskej republike - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, v konaní o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaniach žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 29C/424/2012-77 zo dňa 15.01.2014 a proti uzneseniu Okresného súdu Prešov č. k. 29C/424/2012-94 zo dňa 26.02.2014 takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Z r u š u j e uznesenie č. k. 29C/424/2012-94 zo dňa 26.02.2014 a v rozsahu zrušenia v r a c i a vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu a vyslovil, že na náhradu trov konania účastníkom nepriznáva.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca sa žalobou domáhal od žalovanej zaplata náhrady majetkovej škody vo výške 1.557,33 Eur a nemajetkovej ujmy 311,47 Eur. Rovnakých nárokov s menšími odchýlkami sa domáhal aj ďalšími žalobami vedenými pred Okresným súdom vo Vranove nad Topľou pod sp. zn. 4C/25/2012 až 4C/333/2012 a 4C/335/2012, ktoré boli spojené na spoločné konanie. Škoda bola uplatňovaná v súvislosti s nesprávnym úradným postupom Okresného súdu vo Vranove nad Topľou, ktorý nerozhodol o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v zákonom stanovenej lehote, a to po uplynutí zákonom stanovenej lehoty a zároveň spôsobom odporujúcim zákonu vykonal procedúru preskúmania exekučného titulu. Podľa žalobcu išlo o nesprávny úradný postup exekučného súdu odôvodňujúci nárok majetkovej škody, ako aj nemajetkovej ujmy v peniazoch, predstavujúci 20 % uplatňovanej istiny s príslušenstvom. Nesprávnym úradným postupom došlo k zmareniu jeho legitímneho očakávania, že správnym postupom súdu dôjde k vymoženiu jeho pohľadávky a v prípade skorého rozhodnutia exekučného súdu mohol včas uskutočniť rad iných krokov smerujúcich k zvýšeniu úspechu mimosúdneho zabezpečenia vymožitelnosti jeho pohľadávky a príslušenstva.

V predmetnom konaní žalobca konštatoval nečinnosť exekučného súdu v rozsahu 156 dní v konaní pôvodne vedenom pod sp. zn. 4C 323/2012 proti povinnej D. X., 170 dní pod sp. zn. 4C 325/2012 v exekučnom konaní proti J. N., 99 dní pod sp. zn. 4C 326/2012 v exekučnom konaní proti N. S., 103 dní pod sp. zn. 4C 327/2012 v exekučnom konaní proti Q. C., 147 dní pod sp. zn. 4C 328/2012 v konaní proti V. X., 130 dní pod sp. zn. 4C 329/2012 v exekučnom konaní proti V. K., 160 dní pod sp. zn. 4C 330/2012 v exekučnom konaní proti P. V., 346 dní pod sp. zn. 4C 331/2012 v exekučnom konaní proti

M. K., 122 dní pod sp. zn. 4C 332/2012 v exekučnom konaní proti povinnej V. X., 97 dní v exekučnom konaní proti povinnému A. K. a 64 dní v exekučnom konaní vedeného proti povinnej P. S..

Z exekučného spisu 9Er/951/2010 vedeného proti povinnej D. X. bolo zistené, že žiadosť o udelenie poverenia bola exekučnému súdu doručená 29.11.2010, pričom žiadosť o udelenie poverenia bola zamietnutá uznesením zo dňa 7.1.2011, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 5.2.2011.

V exekučnej veci 3Er/142/2011 proti J. N. bola žiadosť o udelenie poverenia doručená dňa 14.1.2011, ktorá bola zamietnutá uznesením zo dňa 13.6.2011 s dátumom právoplatnosti 9.7.2011.

V exekučnej veci pod sp. zn. 7Er/728/2011 proti Q. C. bola podaná žiadosť o udelenie poverenia dňa 20.5.2011, ktorá bola zamietnutá uznesením zo dňa 6.6.2011 s dátumom právoplatnosti 14.7.2011.

V exekučnej veci vedenej pod sp. zn. 11Er/1344/2011 proti V. X. bola žiadosť o udelenie poverenia doručená 7.9.2011, ktorá bola zamietnutá uznesením zo dňa 7.11.2011 s dátumom právoplatnosti 8.12.2011.

V exekučnej veci vedenej pod sp. zn. 11Er/1140/2011 proti V. K. bola žiadosť o udelenie poverenia doručená 3.8.2011, ktorá bola zamietnutá uznesením zo dňa 31.8.2011 s dátumom právoplatnosti 7.10.2011.

V exekučnej veci vedenej pod sp. zn. 3Er/1068/2011 proti P. V. bola žiadosť o udelenie poverenia doručená súdu dňa 22.7.2011, ktorá bola zamietnutá uznesením zo dňa 19.9.2011, ktoré nadobudol právoplatnosť dňa 5.11.2011.

V exekučnej veci vedenej pod sp. zn. 10Er/354/2011 proti M. K. bola žiadosť o udelenie poverenia doručená 19.7.2011, zamietnutá uznesením zo dňa 2.4.2012, ktoré nadobudol právoplatnosť dňa 28.4.2012.

V exekučnej veci vedenej pod sp. zn. 7Er/402/2011 proti V. X. bola žiadosť o udelenie poverenia doručená 25.3.2011, ktorá bola zamietnutá uznesením zo dňa 7.6.2011 a nadobudla právoplatnosť 6.7.2011.

V exekučnej veci vedenej pod sp. zn. 3Er/727/2011 proti A. K. bola žiadosť o udelenie poverenia doručená 20.5.2011, ktorá bola zamietnutá uznesením zo dňa 15.6.2011 s dátumom právoplatnosti 12.7.2011.

V exekučnej veci pod sp. zn. 11Er/131/2011 proti P. S. bola žiadosť o udelenie poverenia doručená 11.2.2011, ktorá bola zamietnutá uznesením zo dňa 28.2.2011 s dátumom právoplatnosti 23.3.2011.

Žalovaná žiadala zamietnuť žalobu z viacerých dôvodov dôkaz, ktorý by preukazoval vôbec existenciu predmetných exekučných konaní, vznik skutočnej škody a nemajetkovej ujmy a napriek tomu, že síce časť dôkazov uviedol najmä odkazom na exekučné spisy, v skutočnosti však prenáša celú dôkaznú povinnosť na súd napriek tomu, že dôkazné bremeno znáša sám.

Nie je splnená základná podmienka pre možnosť vyhovieť podanej žalobe v zmysle zák. č. 514/2003 Z. z. a to predbežné prerokovanie nároku s príslušným orgánom štátu, po neúspešnosti ktorého je možné predmetnú žalobu podať po uplynutí 6 mesiacov odo dňa prijatia žiadosti žalobcu.

Žalovaná uviedla, že vnútroštátny súd má v zmysle uznesenia Ústavného súdu SR IVÚS60/2011, uznesení NS SR pod sp. zn. 3Cdo 146/2011, 3Mcdo11/2010 a 5Cdo291/2010 povinnosť ex offa preskúmať materiálnu správnosť rozhodcovského rozsudku, nekalú povahu rozhodcovskej doložky, preskúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy a to v takom rozsahu, v akom mu to umožňujú procesné pravidlá v rámci obdobných opravných prostriedkov vnútroštátnej povahy.

Poukázala aj na rozhodnutie Ústavného súdu SR IÚS16/2002, z odôvodnenia ktorého vyplýva, že pri posúdení, či došlo alebo nedošlo k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov

zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy, ústavný súd síce prihliada na lehoty, ktoré sú uvedené v ústave alebo v zákone, ale ich nedodržanie nepovažuje automaticky za porušenie uvedeného základného práva, pretože aj v týchto prípadoch sú rozhodujúce všetky okolností v danej veci.

Zároveň konštatovala, že zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia nemôže byť nesprávnym úradným postupom, keď nedošlo k porušeniu právnou normou predpísaného postupu štátneho orgánu a keďže nebola konštatovaná nezákonnosť rozhodnutia o zamietnutí žiadosti, nemôže ísť v danom prípade o zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím.

Žalobcovi vytýkala, že nepreukázal podanie sťažnosti na prieťahy v konaní a ani rozhodnutie, v ktorom by bolo konštatované porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a preto nemôže byť preukázaný nesprávny úradný postup spočívajúci v existencii prieťahu, ktorý môže konštatovať len Ústavný súd. Poukázala na to, že žalobca nepreukázal vznik škody v uplatnenej výške, existenciu dlžníka a ani nevyožiteľnosť pohľadávky. Podľa žalovanej nie je pravdivé tvrdenie, že nie je možné vymôcť pohľadávku od dlžníka ako aj tvrdenie, že rozhodnutie v podobe zamietnutia žiadosti poverenia spôsobuje nevyožiteľnosť pohľadávky.

Rozhodnutie o zamietnutí preukázalo iba nespôsobilosť konkrétneho rozhodcovského rozsudku byť exekučnými titulom, avšak žalobca mal možnosť získať iný exekučný titul a to napríklad podaním návrhu na začatie konania, resp. platobným rozkazom, čo nevykonal a svojou nečinnosťou sám prispel k situácii, ktorú v žalobe namieta.

Súd prvého stupňa po vykonanom dokazovaní a citujúc § 4 ods. 1 písm. a/, § 9 ods. 1, ods. 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 2, 3, § 19 ods. 1, 3 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, citujúc § 41 ods. 1, 2, 3, § 44 ods. až 9 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) ako aj s poukazom na § 41 ods. 1 - 3, § 44 ods. 1 - 9 cit. zákona účinného od 01.06.2010 dospel k záveru, že žalobe nemožno vyhovieť.

V predmetnom konaní a v spojených veciach súd nemal za preukázané nesprávny úradný postup v danom prípade - existenciu prieťahov v konaniach ako jeden z predpokladov pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom nevydaním rozhodnutia v zákonom určenej lehote.

V konaní vedenom pod pôvodnou spisovou značkou 4C 323/2012 v exekučnej veci proti D. X. pod sp. zn. 9Er 951/2010 na Okresnom súde vo Vranove nad Topľou bol návrh na vydanie poverenia doručený súdu dňa 29.11.2010, pričom poverenie bolo vydané 7.1.2011 v čase, kedy už v zmysle Exekučného poriadku v prípade rozhodcovských rozsudkov neplatila 15-dňová lehota na posúdenie žiadostí na vydanie poverenia určeného exekútorovi. Napriek tomu nepravdivo žalobca konštatoval nečinnosť exekučného súdu v rozsahu 156 dní.

Zo zhodného dôvodu a s poukazom na uznesenie Ústavného súdu zo dňa 09.12.2010 pod sp. zn. II. ÚS/545/2010 nebolo možné konštatovať zbytočné prieťahy v konaniach exekučného súdu v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy SR vedených proti J. N. pod sp. zn. 3Er142/2011 (4C 325/2012) na návrh doručený 14.2.2011, proti N. S. pod sp. zn. 3Er588/2011 (4C 326/2012) na návrh doručený dňa 2.5.2011, proti Q. C. pod sp. zn. 7E 728/2011 (4C 327/2012) na návrh doručený dňa 20.5.2011, proti V. X. pod sp. zn. 11Er 1444/2011 (4C 328/2012) na návrh doručený dňa 7.9.2011, proti V. K. pod sp. zn. 11Er 1140/2011 (4C329/2012) na návrh doručený 3.8.2011, proti P. V. pod sp. zn. 3Er1068/2011 (4C 330/2012) na návrh doručený 22.7.2011, proti M. K. pod sp. zn. 10Er 354/2011 (4C 331/2012) na návrh doručený 19.7.2011, proti V. X. pod sp. zn. 7Er 402/2011 (4C 332/2012) na návrh doručený 25.3.2011, proti A. K. pod sp. zn. 3Er727/2011 (4C 333/2012) na návrh doručený 20.5.2011 a proti P. S. pod sp. zn. 11Er 131/2011 (4C 335/2012) na návrh doručený 11.2.2011, keďže v tom čase už s poukazom na novelu Exekučného poriadku v prípade, ak exekučným titulom bol rozhodcovský rozsudok neplatila 15 dňová lehota na posúdenie žiadosti súdneho exekútora na vydanie poverenia, keďže dôvodom tejto výnimky tak, ako to vyplýva z nálezu Ústavného súdu SR zavedenej do exekučného poriadku od 1.6.2010 bola nutnosť preverenia prípadnej existencie dôvodom neprípustnosti exekúcie preskúmaním písomností, ktoré nie sú prílohou na vykonanie exekúcie, napríklad rozhodcovskej zmluvy, resp. doložky.

V uvedených veciach exekučný súd konal sústredene bez prietáhov a tvrdená nečinnosť exekučného súdu žalobcom v predmetných spojených žalobách nezodpovedala skutočnosti.

V uvedených veciach bol preto plne opodstatnený a zákonom podložený postup exekučného súdu, ktorý po doručení žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia skúmal, či rozhodcovské rozsudky, ktoré boli podkladom pre ich vykonanie nezaväzujú povinných na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, prípadne právom nedovolené alebo ide o plnenie odporujúce dobrým mravom.

Ak rozhodcovský rozsudok týmto zákonným ustanovením odporuje, uvedené nedostatky predstavujú hmotnoprávnu prekážku vykonania exekúcie na jeho základe. Dĺžka exekučného konania od doručenia žiadosti súdneho exekútora do vydania rozhodnutia, ktorým bola žiadosť o udelenie poverenia zamietnutá vzhľadom na skutočnosť, že bolo potrebné posúdiť zákonnosť uvedenej exekúcie nie je takej povahy, aby bolo možné v daných veciach vysloviť porušenie práva žalobcu na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov.

Súčasne súd prvého stupňa uviedol, že ohľadom žalobcom tvrdených prietáhov v predmetných veciach neboli vedené žiadne disciplinárne konania a neriešila sa sťažnosť na prietahy v konaní a ani nerozhodoval Ústavný súd, či Európsky súd pre ľudské práva.

Prvostupňový súd mal za preukázané, že bol opodstatnený a zákonom podložený postup exekučného súdu, ktorý po podaní žiadostí súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v predmetných exekučných konaniach skúmal, či bola platne uzatvorená rozhodcovská zmluva.

Exekučný súd je teda už v štádiu posudzovania splnenia základných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie bezpochyby oprávnený posúdiť, či oprávneným označený exekučný titul bol alebo nebol vydaný k tomu kompetentným orgánom. Význam tohto oprávnenia tkvie v tom, že ak exekučný titul vydal orgán, ktorý k tomu nemal právomoc, ide o rozhodnutie ničotné, nevyvolávajúce žiadne právne účinky a takéto rozhodnutie nespĺňa predpoklad materiálnej vykonateľnosti a na jeho základe nemožno preto viesť nútený výkon rozhodnutia.

Na základe uvedeného bolo súdom prvého stupňa konštatované, že postup exekučného súdu v predmetných exekučných veciach nebol posudzovaním vecnej správnosti rozhodcovského súdu a nesmeroval ani k zrušeniu tohto rozhodnutia, ale iba realizoval svoje oprávnenia vyplývajúce mu z ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vo vzťahu posúdenia, či exekučný titul - rozhodcovský rozsudok je alebo nie je v rozpore so zákonom.

V prípade, ak by exekučný súd akceptoval rozhodcovský rozsudok pre vydanie ktorého nebola daná právomoc rozhodcovského súdu, akceptoval by tak rozhodnutie majúce charakter tzv. ničotného právneho aktu.

Nie je pravdivé tvrdenie žalobcu, že zo žiadneho ustanovenia procesného predpisu exekučnému súdu nevyplýva oprávnenie rozhodcovskú doložku posúdiť z hľadiska jej platnosti, keďže toto oprávnenie nesporne vyplýva z ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku tak, ako to bolo konštatované vo vyššie uvedených rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR. V danom prípade bol plne opodstatnený a zákonný postup exekučného súdu, ktorý pri podaných žiadostiach súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie skúmal, či rozhodcovská doložka bola uzatvorená platne.

Záver exekučného súdu, že rozhodcovská doložka v danom prípade núti spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom - žalobcom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, vykazuje znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky v zmysle ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka a preto uvedené neplatné zmluvné dojednanie nemohlo založiť právomoc rozhodcovského súdu vydať rozhodcovské rozsudky, ktoré boli podkladom vyššie uvedených exekučných konaní a preto správne exekučný súd postupoval, ak tieto považoval za nevykonateľné.

Nakoľko exekučný súd pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku zistil, že exekučné tituly vo forme rozhodcovských rozsudkov predložených žalobcom ako oprávneným boli vydané v rozpore so zákonom dospel k správne záveru, že v danom prípade nie sú splnené podmienky pre udelenie poverenia a žiadosť exekútora zamietol. V predmetných exekučných veciach zamietnutie žiadosti

súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie nebolo realizované za situácie, že pre toto zamietnutie neboli splnené zákonné predpoklady.

Keďže v danom prípade žalobca neunesol dôkazné bremeno tvrdenia o nesprávnom postupe exekučného súdu v predmetných exekučných veciach, nepreukázaním, že k vydaniu rozhodnutia o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia došlo neprípustným preskúmaním exekučného titulu vrátane porušenia jeho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov vydaním rozhodnutí o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia podľa tvrdenia žalobcu zákonom určenej, súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

S poukazom na nepreukázanie tvrdeného nesprávneho úradného postupu ako zákonného predpokladu zodpovednosti za škodu podľa § č. 514/2003 Z. z. žalobcovi nevznikol nárok na náhradu škody ani nemajetkovej ujmy. Žalobca do ukončenia pojednávania vo veci samej súdu nepreukázal ani vznik škody, ktorej náhradu si v konaní uplatnil v sumách predstavujúcich náhradu istiny s príslušenstvom nezaplatennej zo strany dlžníkov na základe uzatvorených úverových zmlúv proti povinnej D. X. vo výške 1.557,33 EUR, proti Ivete Nemčíkovej vo výške 2.852,17 EUR, proti povinnej N. S. vo výške 1.617,53 EUR, proti povinnej Q. C. vo výške 594,97 EUR, V. X. vo výške 709,36 EUR, V. K. vo výške 879,61 EUR, P. V. vo výške 268,20 EUR, M. K. vo výške 1.492,11 EUR, V. X. vo výške 690,69 EUR, A. K. vo výške 1.186,88 EUR, Anne Hudákovej vo výške 1.021,02 EUR.

Rovnako ako pri nároku na náhradu škody je povinný poškodený nielen tvrdiť, ale aj preukázať vznik nemajetkovej ujmy, resp. uviesť skutočností, na základe ktorých bude možné podľa zákonom určených kritérií posúdiť vznik ako aj rozsah ujmy. Podľa názoru súdu doba, ktorá v predmetných veciach uplynula od doručenia žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia exekučnému súdu spolu s návrhom na vykonanie exekúcie a exekučným titulom až do doručenia uznesenia exekučného súdu o zamietnutí žiadosti exekútora nemohla negatívne zasiahnuť žalobcu ani vyvolať riziko ohrozujúce konečné vymoženie pohľadávky, keďže exekučným titulom v danej exekučnej veci bol rozsudok rozhodcovského súdu v spotrebiteľských veciach, pričom v iných exekučných konaniach žalobcu ako oprávneného bola už skôr spochybnená právomoc rozhodcovského súdu určeného žalobcom na vydanie rozhodcovských rozsudkov z úverových zmlúv nim poskytovaných vo vzťahu k spotrebiteľom.

Podľa názoru súdu prípadná nevykonalosť pohľadávky nebola dôsledkom nesprávneho úradného postupu alebo nezákonného rozhodnutia exekučného súdu, ale nečinnosťou žalobcu ktorý v pozícii veriteľa, na strane ktorého neexistovala zákonná prekážka na ich uplatnenie v občianskom súdnom konaní aj s poukazom na vyššie uvedené závery rozhodnutí všeobecných súdov Slovenskej republiky, v zmysle ktorých rozhodcovský rozsudok vydaný rozhodcovským súdom na základe neplatnej rozhodcovskej doložky nevytvára prekážku právoplatne rozhodnutej veci si tieto v súdnom konaní neuplatnil.

V predmetných exekučných veciach bolo nesporne preukázané, že rozhodcovské rozsudky tvoriace ich podklad boli vydané a právoplatné v priebehu rokov 2010, resp. 2011 a s poukazom na dátumy uznesení exekučného súdu o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia mal žalobca v postavení veriteľa vytvorený dostatočný časový priestor na včasné uplatnenie si predmetných pohľadávok voči povinným v občianskom súdnom konaní s vylúčením rizika nepriznania nároku uplatneného v súlade s princípmi spotrebiteľského práva pre vznesenú námietku premlčania, prípadne inú hmotnoprávnu námietku majúcu za následok nemožnosť priznania dôvodne uplatneného nároku súdnym rozhodnutím.

Výrok o trovách konania odôvodnil ust. § 142 ods. 1 O. s. p. Žalobca bol spore neúspešným a žalovanej trovu nevznikli.

Proti uvedenému rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalovaný. Odvolanie odôvodnil tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O. s. p. - účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav a neúplne zistil skutkový stav, lebo nevykonával navrhnuté dôkazy, jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolaťel namietal to, že súd prvého stupňa rozhodol v merite veci na základe „inšpirácie“ novou právnou úpravou obsiahnutou v ust. § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. V právnom štáte a osobitne v spravodlivom súdnom konaní nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenie zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Ak súd založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii, dopustil sa postupu, ktorý má dôsledok v nesprávnosti súdneho rozhodnutia. Takéto rozhodnutie musí byť preto zrušené.

S poukazom na článok 144 ods. 1 Ústavy SR a § 9 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z. z. súd svojim rozhodnutím aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné.

V ďalšom odvolaťel vytykal súdu prvého stupňa, že tento nevysvetlil svoj názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd uvedené ignoroval a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je neakceptovateľný. Pritom právna istota ohľadom riadneho výkonu exekúcie mohla byť odstránená len rozhodnutím exekučného súdu.

K úvahám o dĺžke a obmedzenosti súdu lehotou odvolaťel uviedol, že súdu neprináleží polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, ktoré svoje meritórne rozhodnutia nemôže na nich založiť. Súd tak úplne neguje stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrassburgu.

Odvolaťel ďalej súdu vytykal jeho nesústredenú činnosť, keď vyjadril svoje presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom, kedy vyhodnocoval aj také skutočnosti, ktoré s predmetom konania nesúvisia.

Vzhľadom na uvedenú argumentáciu navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vrátil vec na opätovné prejednanie.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 10 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len O. s. p.), vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 204 ods. 1 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 1, 2 O. s. p. s tým, že miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku zverejnil na úradnej tabuli súdu dňa 27.06.2014 zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, správne aplikoval právne predpisy a správne vo veci aj rozhodol. Ani po podaní odvolania odvolací súd nezistil, aby prvostupňový súd konal a rozhodol nesprávne. Odvolací súd sa stotožňuje s presvedčivými a správnymi závermi napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa, na ktoré v celom rozsahu odkazuje (§ 219 ods. 2 O. s. p.).

Každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom (článok 46 ods. 3 Ústavy SR).

Štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona pri výkone verejnej moci

a/ nezákonným rozhodnutím,

b/ nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,

c/ rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe alebo

d/ nesprávnym úradným postupom (§ 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov).

Vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1 koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti SR ak

- 1/ škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu,
- 2/ škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci,
- 3/ škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu (§ 4 ods. 1 písm. a/ cit. zákona).

Štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinností orgánov verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, nečinnosť orgánov verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prieťahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb; za nesprávny úradný postup sa nepovažuje postup alebo výsledok postupu Národnej rady SR pri výkone jej pôsobnosti podľa článku 86 písm. a/ a d/ Ústavy SR a postup alebo výsledok postupu Vlády SR pri výkone jej pôsobnosti podľa článku 119 písm. b/ Ústavy SR (§ 9 ods. 1 cit. zákona).

Pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu súdu spočívajúceho v porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, v nečinnosti pri výkone verejnej moci alebo v zbytočných prieťahoch v konaní možno vychádzať len z výsledkov vybavenia sťažnosti na prieťahy, žiadosti o prešetrenie vybavovania sťažnosti na prieťahy, z právoplatného rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní, ktorým sa rozhodlo o tom, že sudca sa dopustil disciplinárneho previnenia, ktoré má za následok prieťahy v súdnom konaní, právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorým sa rozhodlo, že bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov alebo z právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu SR o ústavnej sťažnosti, ktorým Ústavný súd SR konštatoval, že sa porušilo právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (§ 9 ods. 2 cit. zákona).

Nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej „žiadost“) s príslušným orgánom podľa § 4 a § 11 (§ 15 ods. 1 cit. zákona).

Ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do 6 mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nárokov alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uplynutím 6-mesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr (§ 16 ods. 4 cit. zákona).

Uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak. V prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak (§ 17 ods. 1, 2 cit. zákona).

Právo na náhradu škody sa premlčí za 3 roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenia alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie (§ 19 ods. 1 cit. zákona).

Odvolací súd jednoznačne konštatuje, že súd prvého stupňa v predmetnej veci sa dôsledne riadil vyššie uvedeným, preto vo veci aj správne rozhodol. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa ako aj k odvolacím dôvodom odvolací súd uvádza, že je potrebné súhlasiť s odvolacou námietkou žalobcu v tom, že ust. § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. nie je možné aplikovať na právne vzťahy, pri ktorých malo dôjsť k zodpovednostnému vzťahu medzi účastníkmi konania pred účinnosťou tohto ustanovenia, lebo by išlo o retroaktivitu pri aplikácii právneho predpisu. Uvedené ustanovenie bolo do zákona č. 514/2003 Z. z. zavedené zákonom č. 412/2012 Z. z. s účinnosťou od 01.01.2013. Je ho preto možné aplikovať len na právne vzťahy upravené síce zákonom č. 514/2003 Z. z. , ale len tie, ktoré vznikli od 01.01.2013. Toto však nevyklučuje, aby súd prvého stupňa nemohol v odôvodnení svojho rozhodnutia

uviesť významné okolnosti uvedené aj v ust. § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. Pri posudzovaní a hodnotení otázky nesprávneho úradného postupu však prvostupňový súd jednoznačne vychádzal z ust. § 9 ods. 1 cit. zákona, účinného v čase, keď mal deklarovaný zodpovednostný vzťah medzi účastníkmi konania vzniknúť, a to v exekučnom konaní uvedenom jednak v žalobe, ako aj v odôvodnení rozhodnutia prvostupňového súdu.

Odvolací súd jednoznačne ustálil, že v predmetných exekučných veciach vedených Okresným súdom Vranov nad Topľou pod registračnými číslami špecifikovanými vyššie nedošlo k sťažnostiam na prietahy v konaní, k disciplinárnemu postihu sudcu v tejto súvislosti alebo k vydaniu právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva alebo Ústavného súdu SR, kedy by prietahy v konaní boli konštatované. Podľa ust. § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) je súd povinný preskúmať žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrhu na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Iba ak nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, pritom táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul, ktorým je notárska zápisnica alebo rozhodnutie rozhodcovských súdov. Z uvedeného teda vyplýva, že zákonná 15-dňová lehota je určená na poverenie exekútora, a to iba v prípadoch, ak exekučným titulom okrem iného, nie je rozhodcovský rozsudok. V uvedených exekučných veciach súd prvého stupňa zamietol žiadosť o udelenie poverenia. Uvedené úkony nemusel zrealizovať v 15-dňovej lehote.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/146/2011, podľa ktorého pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Ak nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takomto prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Pri riešení otázky, či rozhodcovský rozsudok vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor, exekučný súd nie je viazaný tým, ako túto otázku vyriešil rozhodcovský súd. Exekučný súd je povinný zamietnuť žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, ak už pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyjde najavo existencia relevantnej okolnosti, so zreteľom na ktorú je nútený výkon rozhodnutia neprípustný.

Vzhľadom na uvedené je dôležité uviesť, že ak vznikne neodstrániteľný nedostatok v procesných podmienkach alebo odstrániteľný nedostatok, ktorý aj po úkonoch exekútora, prípadne exekučného súdu zostal neodstránený, príslušný súd (§ 45 Exekučného poriadku) žiadosť o vydanie poverenia zamietne a nadväzne na to zastaví exekučné konanie. Ako už bolo povedané, uvedená 15-dňová lehota na vyporiadanie sa súdu so žiadosťou súdneho exekútora o udelenie poverenia neplatí v exekučných konaniach, v ktorých exekučným titulom je okrem iných rozhodcovský rozsudok. Dôvodom ustanovenia tejto výnimky, ktorá bola do zákona zavedená s účinnosťou od 01.06.2010 a vzťahuje sa i na exekučné konania začaté pred účinnosťou zákona č. 144/2010 Z. z. je potreba preverenia prípadnej existencie dôvodov neprípustnosti exekúcie preskúmaním písomností, ktoré nie sú prílohou návrhu na vykonanie exekúcie (napr. zmluva zakladajúca hmotnoprávny vzťah medzi oprávneným a povinným, rozhodcovská zmluva alebo doložka).

Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že súd prvého stupňa správne ustálil, že žalobca v predmetnom konaní neunesol dôkazné bremeno pri preukázaní predpokladov vzniku nároku na náhradu škody, t. j. existenciu nesprávneho úradného postupu, škodu a príčinnú súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou. Neboli preukázané tiež ani žiadne dôvody pre priznanie nemajetkovej ujmy, ktorú žalobca v žalobe žiadal. Žalobcom nebol preukázaný ani jeden z dôvodov pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch. Neobstojí preto argumentácia odvolateľa o vzniku jeho právnej neistoty, ak exekučným titulom mal byť rozhodcovský rozsudok vydaný bez splnenia zákonných podmienok.

Z uvedených dôvodov preto súd prvého stupňa správne vyhodnotil, že žalobca nepreukázal existenciu zákonných podmienok na priznanie mu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy.

Na základe uvedeného, preto odvolací súd považuje rozhodnutie súdu prvého stupňa za vecne správne a preto bolo postupom podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdené.

O trovách odvolacieho konania nebolo rozhodnuté, a to v súlade s ust. § 224 ods. 1 O. s. p. za použitia ust. § 142 ods. 1 O. s. p. a § 151 ods. 1 O. s. p. Aj keď v odvolacom konaní bola úspešná žalovaná, táto nepodala návrh na náhradu trov odvolacieho konania. Neúspešný žalobca takýto návrh tiež nepodal, ale ani vzhľadom na výsledok odvolacieho konania by mu nárok na náhradu trov konania nemohol byť priznaný. Preto odvolací súd o trovách odvolacieho konania nerozhodoval, nakoľko nebol podaný zo strany žiadneho účastníka konania návrh na rozhodnutie o trovách odvolacieho konania. Keďže ide o návrhové konanie, súd bez takéhoto návrhu o trovách odvolacieho konania sám nemohol rozhodovať.

Súd prvého stupňa uznesením č. k. 29C/424/2012-94 zo dňa 26.02.2014 zaviazal žalobcu na zaplatenie súdneho poplatku za odvolanie vo výške 20 Eur podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, a to v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

Proti uvedenému uzneseniu v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca. V odvolaní uviedol, že napadnuté uznesenie neobsahuje podstatnú náležitosť, ktorým je odôvodnenie v zmysle ust. § 169 ods. 1 O. s. p. Ďalej uviedol, že podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov spoplatneniu podlieha len podanie žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným úradným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Uvedené vyplýva aj z dôvodovej správy k vládnemu návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov, ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony a ktorým došlo k zavedeniu spoplatnenia žaloby paušálnym poplatkom 20 Eur. Po zrušení vecného oslobodenia pri žalobách na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom sa zaviedol paušálny poplatok pre tieto žaloby vo výške 20 Eur. Žalobca podal odvolanie proti rozsudku a nie žalobu. Súd nie je oprávnená svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdnemu poplatku. Žalobca preto nemôže byť vyzvaný na platenie súdneho poplatku za podané odvolanie.

Uvedené závery vyplývajú aj z rozsudku Najvyššieho súdu SR z 29.03.2007 sp. zn. 4Cdo/39/2007, z ktorého vyplýva, že za súdne konania, ktoré nie sú uvedené v prílohe zákona č. 71/1992 Zb. sa súdne poplatky nevyrubujú, v takomto prípade poplatková povinnosť nevzniká a analogické určenie výšky súdneho poplatku neprichádza do úvahy.

Podľa odvolateľa v prílohe zákona č. 71/1992 Zb. (Sadzobníka súdnych poplatkov) nie je jasné a jednoznačne stanovená poplatková povinnosť za podanie odvolania voči rozhodnutiu súdu o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Žalobcovi preto bola v rozpore so zákonom č. 71/1992 Zb. uložená poplatková povinnosť v prípade, kde ju nemal. Podľa odvolateľa použitie analógie legis je v prípadoch vyrubenia súdneho poplatku vzhľadom na článok 59 ods. 2 Ústavy vylúčené.

Poukázal na to, že súd je pri výkone svojej rozhodovacej právomoci viazaný článkom 2 ods. 2 a platí, že môže konať iba na základe Ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

V danom prípade bola žaloba podaná pred 01.10.2012, konanie teda začalo pred účinnosťou zákona č. 286/2012 Z. z., a preto je potrebné v súlade s podaným odvolaním aplikovať právny stav platný do 30.09.2012. Do uvedeného dátumu podľa § 4 ods. 1 písm. k/ zákona o súdnych poplatkoch, konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom bolo od poplatku vecne oslobodené.

Odvolateľ preto navrhol napadnuté uznesenie v celom rozsahu zrušiť bez náhrady.

Odvolací súd prejednal uvedené uznesenie podľa § 212 ods. 1, 2 O. s. p., a to bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 O. s. p. a zistil, že nie sú podmienky pre potvrdenie ani pre jeho zmenu.

Pod odňatím možnosti účastníkovi konať pred súdom je potrebné vyhodnotiť aj nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok jeho dôvodov. Ak teda je odvolaním napadnuté rozhodnutie prvostupňového súdu bez uvedenia dôvodov, pre nepreskúmateľné závery súdu prvého stupňa je vždy daný dôvod na zrušenie rozhodnutia podľa § 221 ods. 1 písm. a/ O. s. p.

Je treba súhlasiť s tvrdením odvolateľa, že s účinnosťou od 01.10.2012 zákonom č. 286/2012, ktorým bol novelizovaný zákon č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch, ako aj zákon č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch, bola do Sadzobníka súdnych poplatkov - prílohy zákona č. 71/1992 Zb. zavedená položka 7a, podľa ktorej zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom sa vyrubuje súdny poplatok vo výške 20 Eur.

Žaloby v predmetných veciach boli podané 27.09.2012, teda pred účinnosťou uvedeného zákona. Nedá sa však súhlasiť s názorom odvolateľa, že ak sa konanie začalo pred 01.10.2012, t. j. pred účinnosťou zákona č. 286/2012 Z. z., aby nebolo možné vyrubiť súdny poplatok, ak by v tomto konaní bol realizovaný úkon, ktorý je spoplatnený podľa predmetnej novely a tento úkon by bol vykonaný až za účinnosti tohto zákona.

V napadnutom odvolaní súd prvého stupňa však neodôvodnil či v zmysle položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov je možné poplatok vyrubiť aj za odvolanie. V napadnutom uznesení chýba akékoľvek odôvodnenie uvedeného uznesenia k otázke, či poplatok je potrebné vyrubiť aj za odvolanie.

Odvolací súd preto napadnuté uznesenie postupom podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p. zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Úlohou súdu prvého stupňa opätovne prehodnotiť možnú aplikáciu položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov v predmetnej veci. Až po náležitom objasnení si uvedeného vychádzajúc z poznámok k tejto položke bude môcť náležite rozhodnúť. Ak dospeje k záveru, že v predmetnej veci je potrebné súdny poplatok za odvolanie vyrubiť podľa § 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, bude musieť takéto svoje rozhodnutie náležite odôvodniť.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.